

АКТИВІЗАЦІЯ УВАГИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКІ

Шабанов Аллахверді (Азербайджан)

Науковий керівник – доцент, к. пед. н. Уварова Т.Ю.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

Увага – важливий процес, що впливає на ефективність засвоєння навчального матеріалу. Методика викладання української мови як іноземної (УКІ) має на увазі опору на пізнавальні інтереси студентів при активізації уваги, оскільки досягнення високих результатів навчання неможливе без постійного розвитку уваги.

Під час вивчення української мови іноземний студент повинен усвідомити, що вивчати мову – значить впізнавати нові слова, перекладати тексти; насамперед це здобуття нових знань з допомогою іншої мови, можливість по-новому висловити думку, бути завжди активним, щоразу бачити додавання знань, отриманих на занятті, вчитися долати труднощі, відкривати нові можливості.

Для цього необхідна мобілізація уваги студентів щодо матеріалу на заняттях. Не вміючи сконцентрувати увагу, відібрати з потоку інформації найцінніше, відсіяти другорядне, учень зможе орієнтуватися в українській мові, досить складному вивченню.

Для розвитку уваги на заняттях повинні бути спеціально підібрані методи навчання та методичні прийоми. Саме виникнення інтересу до української мови залежить від методики викладання. Якщо робота організована таким чином, щоб кожен студент працював активно і захоплено, це може викликати глибокий пізнавальний інтерес.

Для оптимальної організації викладання УКІ необхідно враховувати механізми розвитку уваги. У активізації уваги провідну роль відіграють певні властивості предметів, подій, процесів:

- сильний, інтенсивний вплив предмета або явища (наприклад, різкий та гучний звук у тиші);
- контраст із оточуючим (кольоровий текст на чорно-білому тлі);
- несподіване привернення уваги (наприклад, незвичайний початок заняття, нетрадиційна форма виконання завдання);
- рухливість та динамічність.

Наприклад, читаючи важкий для розуміння науковий текст, студент повинен включати довільну увагу, іноді змушувати, примушувати себе, усвідомлюючи свої мети (отримати освіту). Необхідно відзначити, що ефективність роботи з поліпшення довільної уваги значно підвищується за рахунок позитивних емоцій, почуття задоволеності та свідомості важливості даної роботи, які відчуває студент, що навчається.

Методами активного засвоєння нових знань є порівняння та зіставлення. Вони вимагають самостійної роботи студента: шукати матеріал порівняння, вичленяти деталі. Ці методи мають бути невід'ємною частиною занять під час викладання УКІ. Граючи важливу роль у розвитку уваги, мислення та пам'яті, вони сприяють і кращому запам'ятовуванню матеріалу.

Одним із важливих механізмів уваги є інтерес до предмета. Порівняння мов у процесі навчання підвищує цей інтерес. Воно сприяє збагаченню словникового запасу студентів і виробляє у них вміння активно використовувати у своїй практиці багатство мовної української культури. Це вміння студенти набувають при встановленні відмінностей у змістовному значенні зіставляваних слів, зіставленні слів зі словосполученнями, порівнянні написання та вимови тих самих слів. Зіставлення ефективно застосовується при поясненні нового матеріалу, закріпленні пройденого та перевірці знань студентів.

Найчастішою причиною нестійкості уваги є недостатня розумова активність. Для підтримки уваги студентів на заняттях необхідно дотримуватись певних умов організації навчальної діяльності:

- гарний темп заняття та продумана його організація;
- чіткість, доступність та стислість пояснень, інструкцій та вказівок перед початком виконання завдань;
- максимальна опора на активну розумову діяльність студентів (підбір різноманітних та посильних завдань на порівняння; узагальнення; приклади, висновки);
- дбайливе ставлення викладача до уваги своїх студентів: необхідно уникати гучних зауважень, додаткових та запізнілих пояснень;
- різноманітність видів та форм роботи, підпорядкованих основному завданню та темі уроку;
- включення до навчальної роботи всіх студентів під час виконання письмових завдань, а й за звичайних усних вправах;
- активізація ініціативи студентів: пошук різноманітних прикладів, способів вирішення навчальних завдань, пояснень факту, що спостерігається.

Таким чином, у викладанні УКІ велике значення варто приділяти розвитку уваги, тому що високий рівень розвитку уваги сприяє постійній стійкій зосередженості на навчальній діяльності та сприяє високому рівню засвоєння навчального матеріалу.